

Садып алыкчыларның херегелин бүрүн хандылар (1 арын).  
Н. С. Хрущев Индонезияда (1 арын).  
ЧЕР БОЛГАНДАН (1 арын).  
В. И. Ленинни төртүтүнгөн хүнүндөн бээр 90 чыл болур оюнга (1 арын).  
МЭЭН ХҮЛЭЭЛГЕМ: М. Сүсүгбей — 100 хойдан 150—160 хураган (1 арын).  
БҮГҮ МАЛДЫ МЕНДИ КЫШ АЖЫ-РАП: С. Тамба. — Алдыңган хем-чеглерини соонда байдал (2 арын).

У. Бэр-оол. — Кыштагашкында бергендештинден уштуруу (2 арын).  
Профессилер организацияларынын ролун бедик көдүрөр (2 арын).  
Д. Ендан. — Бара-Чыраада малчын (2 арын).  
С. Иноников. — Күш-ажылдың бүдүрүчүлүү бедөн (3 арын).  
С. Тока. — Чедип алдыңган аас-кежин (3 арын).

Н. С. Хрущевтин Индонезияда аян-чоруунга хамаарыштыр (4 арын).  
Чехословак улустун төөгүтүгү февраль тилдегинин 12 чыл ою (4 арын).  
Халыбун ажилчы чонларынын челишкенири (4 арын).  
«Хрущев бүгү французларын эрте-ажы дөшт Францияга келир» (4 арын).  
ДОПЧУ МЭДЭЭЛЕР (4 арын).  
ССРЭ-нин Эртемпер академиясынын ийги хуралы (4 арын).

# ШЫҢ

СОВЕТ ЗВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

## Шитпир болгаш оон күүселдези

Эрткен чылдың сентябрь сөөлү үези. Өвүр районун «Торгалы» колхозунда партия комитеди хуралдаш, артель бүдүрүгезинде чутула айттырылганын бирээни мал кыштагашкынына белеткеди чугаалашкан. Хурал муруну чарында кылган хыналдадан бо ажылда улуг четпестер илерен турган.

Партия комитетин доктаалды хүлээп алган, ону күөсөдүп кирешкен. Партия комитетин кезжигинери чер-чеге барым, мында коммунистерни чыгаш, кышка белеткеди байдалын чугаалап, партия комитетин доктаалын күөсөдирине коммунистерин болгаш малчыннарны мобилизастаан. Оон түнелинде Чалааты фермазын малчыннары коммунистерин баштагазы-биле 2 кажааларын каш-ла хүн иштинде өскөр кезжүрүп туткан, катон кажаа кылырныга херек шиттерин белеткеш, кыштагларга чедирип алган, ам колхозта кыдыг кажаалар база бар. Ол ышкаш кыска үезде 6 кажааларны септевишаан, алгыткан.

«Торгалы» колхозтуң малы ам хүр кыш ажып турар. Ол колхозтуң даргазы эш Мирчинин чокта чаа областың тоску партия конференциясына берген саналын алгаш көргө, мында хар улуг-даа болза малдың байдалы эки. Ылчуга чедир төрөн 86 инектен 84 бызааны, 1869 хойдан 1874 хураган, 315 өшкүндө 322 анайны менди камтап алган, өстүрүп турар.

Колхозта партия организациязы, оон коммунистери өйү келген айтырыгын чогуур үезинде шын шитпирлеш, ону дүргөн күөсөдүп турарынын, мынды боттуг организаци чылдың чагай үре-түнеди колхозтуң өске-даа ажылдарында илерен турар.

Ол ышкаш Кызылдың № 7 ортук школында партия организациязы, мында коммунистер школада өөрдилге-ийжидилгелерге ажылды экинчидер, ону улус өөрдилгенин системаны эде тургузар дугайында Хообил-биле дүүшүр чорудар дөшт сөөлү үезде организацисты элден ажылдарын кылып турар. Оон түнелинде школын чыруму элжээн, өөрдилгенин шыыры бедээн.

Кайда-ла партия организациязы бүдүрүлгенин, колхозтуң, сохостуң болгаш албан организация, школа черлеринин ажалыга көч керин ээлеп, өйү келген айтырылганын чогуур үезинде шитпирлеш турар болдур, мында ажыл эки, көргүзүлгөр бедик болуп турарын амдыралың хей чикелтери херечилеп турар. Мынды партия эге организациалары областа эвээш эвес.

Моон-биле кады чамдык партия эге организациалары чутула айтырылганын чогуур өйүдө көрбөс азы оозалдан шитпирлеш, үндүргөн шитпириниң күөсөлдөн дөшт организациачы ажыл кылбас чүддер бар. Оон түнелинде четпестер дыка хей болулар.

Барыны-Хемчин районунда партия эге организациалары ол албан черинде хей-ниги организациаларына багып уурутуп турган. Ол партия организациагы үш айбар дургунда партия хуралын чуга чагыс катан чыгаш. Чамдар коммунистерде партия даалгазы чок, партия чырдымышкынын четкиинде коммунистер чеге хаара туттунмаан, коллективте политиктиг-кижизилге болгаш агитациа-массалыг ажыл көчүгү кошкач чоруп турар. Оон түнелинде партиянын, хей-нигиинин көрүм-чүрүмүгө таарышса чүддер кылды чоруктар ол коллективте илерен турар.

Бай-Хем районун «Искра» болгаш «Халык» колхозтарда мал кыштагашкыны чепес, малды чегерилген, сутталгазы багай, мал чудап өлүп турда мында партия эге организациалары шитпирлеш хемчег албай турарын СЭКП обкомунун бөрөзү чокта чаа буруу шапкан.

Хамык ужур партия эге организациалары, оон секретарлары, бөрө кезжигинери эгелекти, илепкейип болурунда. Ажыл-херектин байдалын дугайында мында коммунист бүрүзү партиянын мурунуга харысалгалыг, ажыл-агый болгаш культура тургузушкунун өйү келген айтырылганын шын шитпирлештирине олар дайныч болур ужураг.

Областың тоску партия конференциясынын доктаалы партия эге организациаларынын моон сонгаары ажыл-чорудулганынын програмказы болур. Ол шитпирини областың коммунист бүрүзү ажи билген турду дөшт, ону күөсөдирине бөдүрүчү үлүүн кирип, ажылчы чоннары мобилизастаан дөшт партия эге организациалары бүгү чүддерин кылып ужураг.

Мады хүр кыш ажыра, оон чаш төзүн менди доруктуруп алыр, чаксы тарылагга эки белеткенер, бүдүрүгө бүрүзү планын ай санында күөсеткен турарын чедип алыр дөшт партия эге организациалары шудургу ажылдар. Чеди чыл планының оналгазын күөсөдирин шүүт бүдүрүгелерге, колхозтарга болгаш совхозтарга шитпирлеш, мычангаш ол черлерде партия эге организациаларынын ролу, харысалгалыг улам бедип турар деп, СЭКП-нин XXI съездинин айтышкынын утуп болбас.

## Садып алыкчыларның херегелин бүрүн хандыраар

Февральдың 23—25 хүнеринде Москвага центросөз Чөвүленин ушк хуралы эрткен. Хуралга кудуку кооператив организацияларынын төлөөлчилери, садыкчылар болгаш белеткечилер киришкен. Көдөгө садыгы экинчидер дугайында, барааннар чонун өзүп турар негездин, долу хандыра дугайында центросөзүгү баштаар черлериниң даргаларынын, Россия Федерациянын, Казахстанның болгаш Молдавиянын херегелчилер нийти-ледериниң илетелдерин кооператорлар чугаалажып көргөн.

Бө херекте чамдык четпестерин илеретпеш, Чөвүлел оларны чайла-дырын додгарга оруктарын айткан. Колхозчуларнын күш-хүвүнүн ашка төлөвирини күш-хүвүнүн аш-чөм барааннарына негездин угатты-рынын барымдаалаш, көдөгө ма-газинерин, ылганга аш-чөм ма-газинеринин санын көвүдөдирин шитпирлеш. Көдөгө кооператорлар садыгын депшилгелер аргаларын дидим шилдигер ужурутулар. Чан-чыл болган ярмаркаларын, базар-ларын, барааннарның делегате са-дыгын, ном базарларын, дерги са-дыгларын болгаш бараанын херег-елчилерниң бажындарына чедирип садыгларын калбаа-биле чоруда-рын кооперация организациалары-га Чөвүлел хүлээткен.

Ол ышкаш куруттарга, чайла-ларга, массалык селгүстөшкөн черлеринде чонун садык хандырыл-газы экинчидер шитпирлеш.

Херегелчилер кооперациялары-нын белеткед ажыл-чорудулганын экинчидер чөвүлелдин шитпиринде көрдүнгөн. Черлик чимистерин, тоорукту, каттары садып алыр ажыл-дың чаа аргаларын калбаа-биле ажылгап, бо продуктуларын садып алыр талазы-биле колхозтар-биле кереш чарарын чер-чер организаци-ларына сүмөлөө. Ногаа кондера-ларын, натуралдыг хандыларын, компоттарын, вареньени, дузаан ка-пуста болгаш чоңга хойу-биле хе-регелеттин турар моон-даа өссе продуктуларын бүдүрүгезин көвү-дери айттыган.

1960 чылдын январь 1-ге хама-арыштыр центросөзүгү балансызы болгаш 1959 чылдың оругалары-нын хуваалдазы бадылаттыган.

Чепселенишинин бүгү нийти болгаш бүрүн дүжүр дугайында айтырыгын талазы-биле бүгү чур-тарнын кооператорларына кыйгы-рыңы центросөзүгү Чөвүлел хүл-ээп алган. Боттарынын ажил чору-дугазын иделейждеринче, чепсек чок оран-делегей дөшт, дайыннар турбас оран-делегей дөшт күжүн харамнамайн демисежиринче, оон уламдан чепселенишинин бүгү-гү-ниги, бүрүн болгаш контрольду дүжүр дугайында ам болур чуга-лаажышкынар чедикшигиниң болурунга иди бээринче делегейин бүгү кооператорларын совет коопе-раторлар кыйгырган. Бүгү күшү, энергияны, угаан-болалды чер-де-гейге тайбыны хандырынычте уг-ландырамы!

## Н. С. Хрущев Индонезияда

ДЕНПАСАР. (Бали ортулук), февраль 25. (СЭТА-ның тускай көрр.). Бөгүн Балиге чонун улуг байыр-лазы болган. ССРЭ-нин Министр-лер Чөвүленин Даргазы Н. С. Хрущев баштаан Совет чакта төлө-леринин алдары дөшт чонун чан-чыл болган чыскаал, надымын манаа чоруткан. Денпасарнын бай-ырлаалды-биле шиметтиген кол-шөүгө хоорайнын, чокку көдө-суурларнын муң-муң чурттакчыла-ры чыгып келген. Н. С. Хрущев болгаш президент Сукарно шөлге көстүп келирге, оларын диймиттиг адыш чаксаашкынары-биле болгаш байыр чедиршишкенири-биле чон уткаан.

Н. С. Хрущев, президент Сукарно, совет чакта төлөлөриниң кезжиги-нери болгаш индонези күрүе ажылдакчылары турган идириңг баары-биле эр, хөрөжөн танычыл-лар, чонун нийти мрлары болгаш хөгжүмнери кайгамчыктыг чаракы-биле шак алыг үе иштинде чыс-каалып өртөннөр.

Бали ортулуктуң чурттакчылары-нын улусчу чыскаал, надымын у-синеде Денпасарнын школары-нын бирээнин өөреникчилери ян-зы-бүрү белеткенири, оон иштинде ак-көк шөлүдө тайбынын көгө-бу-ганын чүрүп каан ыппеди, турса-каад демдөн, ыштан чүве чазар-ан дээр мастерлерниң кылагы му-рун чарам дайгышты Никита Сергеевич Хрущевка белекке берген-нөр.

Белекти бергени дөшт өөрүп чет-тиргени Н. С. Хрущев школачылар-га илереткен. Чүрэмнин бүгү хан-зында илереткен кадык, аас-кежи-кигит болгаш тайбың чурттаарынын күөсиди деп Никита Сергеевич чуга-лашкан. Силерин уран чүдүрүп кайгамчыктыг-дыр Силер шунтуруп кайгамчыктыг, магадлар мастер-лер болгаш шеверлер-диң силер. Тайбың чүрүлө, бот-боттарыныкы үлүкү-үлүкү.

Чөвүлел чыскаал додугулан, ми-чалза-даа чымылдар шөлден эге-мей турган. Диймиттиг адыш чак-саашкынары болгаш байыр чедир-иш кыйгылар болуп турла прези-дент Сукарно Н. С. Хрущевти микро-фонго чалаан.

Эргим өнүккүчү, силерин-биле ужуражып, Совет Эвизелиниң ула-стынын өмүндөгүнүн сизерге ба-йыр чедир аргалыг болганымга өөрүп тур мен деп Никита Сергее-вич чугаалаан. Президент Сукарно-биле бистиң арвасыка болуулаан найыралдыг чугаалажышкынар совет болгаш индонези улустарга-даа, бүгү делегейге тайбынын хе-рөөнө-даа улуг дузаны чедирери чыгынг чок деп, адыш чаксааш-

кынары диймирип турда Н. С. Хру-щев үрүдүлөп чугаалаан. Бөдүнуң национал хамаарышпас чоруун бө-дүнуң ханы-биле заалап алган Ин-донезиянын улустунуң — силерниң араңарга кады турары мензе онза өөрүшкүлүг-дүр дээрин Никита Сер-геевич чугаалаан. Мичалза-даа си-лерниң чаалап алган тилдегериниң улам быгылгары эргежок чутула— империалистерниң силерниң чурту-нарын иштинде төнгөлөрин ойтур шабарыга белен болур ужурут си-лер дээрин силерге өндүк өзү-ү-биле сыгындырар бодаан кижилер мен деп ол демделгезин. Ол өстөрүн чымылдарын кыйгылар-биле, «Хосталга!» деп додуннар-биле уткаан.

Бистиң улустун, бистиң чазаа-выстын ынакшылмын кезээде бөдү-нүң хамаарышпас чоруун чаалап алыр дөшт, ону быгылгары дөшт демисе-жикип турар улустарынын талазында дээрин билди алыр, эргим өнүк-кү-тер деп түнелинде Н. С. Хрущев чугаалаан.

Хостуг индонези улус делегерини! Колония улустарың бөдүнуң хо-стальр дөшт демисели делегерини!

Бүгү делегейге тайбың делегер-зин!

Н. С. Хрущевтин болгаш прези-дент Сукарнонуң алдары дөшт най-ырлайдыг байыр чедиршишкенири шөлге диймирип үткөн.

Микрофонда — Индонезиянын президентини Сукарно.

Бистиң эргим алычмыс премьер Хрущевту өң өөрүшкүлү-биле хүл-ээп алганнар дугайында сеткил-дин ханзындан четтиргенини иле-редип тур мен, эргим өнүккү-тер деп ол чугаалаан. Найыралдыг аян-чоруу-биле оң биске чедип келгени-ни дугайында сеткилдерден өө-рөөниң оон-биле көргүзүп турар-дыр силер. (Байыр чедирген кый-гылар. Адыш чаксаашкынары).

Чамбын дөг уян турар угаан-бодымысты премьер Хрущевка өө-ргүстүнер деп Сукарно оон ынай чуга-лашкан. Н. С. Хрущевтин чоранын бүгү-ле хоорайларга: Джакартага, Богорага, Бандунга, Джалоксарга, Сурабага болгаш маза, Денпасарга-даа — бүгү-ле черлерге индонези улустун сеткили хып болгаш чалбышталып турар дээрин бай-ырлайдыг уткушкуннар-биле анаа көргүскөн силер. Индонези улустуң сеткили чүге хып болгаш чалбыш-талып турар чүве? Бөдүнуң хоста-лыг дөшт демиселге ол хып, чал-бышталып турар, чөптүг, чечекте-ли турар нийтелиди тургузары дөшт демиселге ол хып, чалбышта-лып турар, бүгү делегейге тайбың

дөшт демиселге ол хып, чалбыш-талып турар! (Адыш чаксаашкы-нары).

Индонезия Республика чүге Со-вет Эвизели-биле өнүктөжүр деп шитпирлешти деп айтырып турар кижилер база бар дээрин президент Сукарно оон ынай чугаалаан. Мен анаа харысалайын: Совет Эвизели биске дузалап, империализмге удуз бистиң демиселивисти дөштүп турар боорга, Индонезия Республика оң-биле өнүктөжүр турар. Совет Эви-зели тайбынга удуз бе, мычангаш? (Үнөр: чок, чок!). Национал ха-маарышпас чорук дөшт бистиң де-миселивисте Совет Эвизели удуз бе, мычангаш? (Үнөр: чок, чок!). Со-вет Эвизели-биле найыралдык тур-рарымыс дөшт өске чурттарның чак-зактарында бисти шүтүмчүлөр кан-дыг кылдыг эрге бар чүве? (Кый-гылар: ээрген ыт өөрүп тургай ан!). Сукарно: шын-дыр! Ит өөрүп турар, мычалза-даа бистиң чыныгы чөрүп орап. Иттар өөрүп-ле тургунар. Мычалза-даа бис бурунгаар бар-ла чыдар бис!

Диймиттиг адыш чаксаашкынары болуп турда совет-индонези найы-ралдык, бүгү делегейге тайбынын алдары дөшт, Совет Эвизелиниң болгаш хамаарышпас хостуг Индонезия-нын алдары дөшт президент Сукар-но йөрөөл салган.

## В. И. Ленинниң төртүтүнгөн хүнүндөн бээр 90 чыл болур оюнга

Горкиде бажың-музейде



В. И. Ленинниң Горкиде бажың-музейин чүс-чүс амылчы чоннар барып көрүп турар. Ылаңгы амы үеде — улуг баштың-чынын төртүтүнгөн хүнүндөн бээр 90 чыл ою чоокшулаан тудан анаа көзүп турар экскурсан-тыларын саны нөвүдөн. Олар Владимир Ильичиниң амдырал-чурталгазын болгаш ажил-чоруудулгазын чугаалап турар ма-

териалдарын болгаш документи-лери анза сонурган турарлар. Чурунта: В. И. Ленинниң Гор-киде бажың-музейинде. Болук энкурсантылар В. И. Ленинниң амдырал-чурталгазынын болгаш ажил-чоруудулгазынын ду-гайын чугаалап турар материал-дар-биле танышып турлар. Фото В. Маслюковтуу. СЭТА-ның фотохрониказы.

## МЭЭН ХҮЛЭЭЛГЕМ: 100 хойдан 150—160 хураган

Бистиң колхозуветуң экономия-казын көл адыры— мал ажы-зын чыл бурдурунга хөгжүп орап. Малдың баш саны өзөрге, оон продуктулу бедирге колхозчуларынын амдыралы улам чаагаймыр, артель улам шыдал кирер болгаш күрүне мурунуга салдырган планын оналгалар чедикшигини күөсөдир. Эр-ген ажыл-агый чылды бистиң колхоз мал ажылынын талазы-биле биче эвес чедикшигенири чедип алганы чокта чаа болуп эркен колхозтуң өртөгүтү хура-лынга демделеттинген.

Төрөн колхозумга ам сес чыл ажыр койжулап, нийтинин малынын баш санын өстүрер, дүжүрүп, өткырин угаттырар дөшт ажылдан тур мен. Мал малдан чылдарынын дүжү-зунда колхозумга 1500 баш ажыг малды немей өстүрүп бер-дим.

Чеди чылдың бирга чылдында төрүүр 100 хой бурдуздун 130 хураганым, бир хойдон 3 кг дүктү алган мен. Мөңө бо ке-дишкенин анаа таваарыга эвес. Социалистик Күш-ажылдың Маа-дыры эш О. Лопсанчалтың 1959 чылдың эгезинде чылда хойну ыйи уда төрүдери организаци-таар талазы-биле үндүргөн эге-лекчи саналыга каттыжым, «Шың» солунга парламенттин оон ажылынын дуржулагын бо-дунуң ажылыга ажылгаанын-дан оң чедикшин чедип алдын-ган. Моон-даа сонгаар эш Лоп-санчалтың болгаш өске-даа му-ракчы хойчуларын дуржула-гын өөренип, ажылыга ажы-лаар мен.

Бистиң партиявыстың Төп Ко-митетинин декабрь Пленуму соци-алистик көдө ажыл-агыйдын улам ынай хөгжүдериңиң орула-галарын айткан. Пленумун шитпирлерин күөсөдир дөшт бүгү улустуң чаркы чурта каалбарган. Улус ажыл-агыйнын хөгжүлдегине чаа-чаа чедикши-кинер дөшт, совет кижилериниң чалгай амдыралын улам-на бе-дидер дөшт, делегейин бүгү чурттарынын аразына тайбынын болгаш найыралдыг харылаалары-ны быгылгар дөшт партия биле чакзактыг ам турар хемчеглерин-ге улам сорук кирип, колдары-нын шыганыны улам дыңгыгып турар. Мындыг магалыг, өндүр чаагай чуртталгага кижилер канчар сорук кирбес, өөрүсө, чурттуң мурунуга бедик хүлээлге албас, алган хүлээлгени — сөглөэн сөзүн эзелес боор.

Бистиң кодапымыста нийтиси-биле 630, оон иштинде төрүүр 504 хой бар. Кыштам — Сесе-гениң Ховужук, чайлаам—Кун-Суу шэр мал орады-биле байлак. Оларларын кышкы, чакы, чай-гы, күсүү үелерге хувааштыр-ажылгап, күжү багай хойларга сипенип, көк-суланы, бастырган суланы немедде чөм кылдыр бе-

Төөгүтү чеди чыл планынын мал ажылынын талазы-биле сал-ган оругаларын хуусаа бетин-де күөсөдиринин херөөнө бөдү-нувустуң салымшымысты кий-рер дөшт демисежип турар бис.

М. СУСУГБЕЙ.

Чөөн-Хемчик районун Ленин аттыг колхозуңу хойжугу.

## ЧЕР БОЛГАНДАН

Бүдүрүчкүлүг ажыглаар

Бай-Тайга районун «Муракчы» колхозунда 7 көбайи, 6 трактор, 6 автомашина бар. Артель ажылдың хей нурууун машина-техниканы күжү-биле бүдүрүп турар. Мычалза-даа машина-техниканы бүдүрүчкүлүг ажыглап, чолаачы-механизаторларын ажылдарына барыччалыг байдал тургустурумаан. Колхозта гараж, эки дериттинген септелге мастерская чок. Колхозтуң тулуг бригаданы эрткен чылдарда гараж тудуун алгаш кылып чоруй, ханазын тургускаш ара каапкан. Комбайннары мына

## Чолаачы-депутат

Улуг-Хем районун «Х Улук ху-рал» колхозунун кезжигүнү эш Бай-кара Опук-оол 1952 чылда Кызыл-дың автошколазын дооскаш, төрөн колхозунга чедип келгеш, чолаачы-лап ажылдай берген.

Ол бо 8 чылдын иштинде колхоз-тун муракчы чолаачыларынын бир-рөөнөгө санаттырып келген. Эш Опук-оол автомашинамын техниктиг ажаалдазын чогуур үезинде чорудуп тургаш, техниканы бедик бүдүрүк-чүлүг ажылгаалын чедип алган. Ол

## Агитаторлар хуралы

Өвүр районун «Коммунисте-орук» колхозунда партия организаци-язынын агитаторлары тускай ху-ралын кылгаш, анаа тус-тус агита-торлар боттарынын кылган ажил-дарын дийнатканнар. Агитаторлар онаашкан участоттарында чурттал-га бажыңнарынын арыг-силги, куль-туралы болурунга улуг кичөөнүн

## СЭКП ТК-НЫҢ ДОКТААЛЫН ТАНЫШКАН

Чокта чаа Өвүр районун Торгалы колхозтуң Чаа суурда комму-нистерниң болгаш комсомолчу аны-актарыны каттышкан хуралы бол-ган. Анаа партия Төп Комитетинин «Амы үениң байдалында партия про-пагандазынын оругаларынын ду-гайында» доктаалын болгаш Н. С. Хрущевтин «Чепселенишинин дүжүрери—тайбынны быгылгар-ыныче болгаш улустар аразында найыралды хандырыныче орук» деп ССРЭ-нин Дөди Сөвөдичин дөрткү сессиясына кылган илеткелди та-ныжып чугаалашкан.

Доктаалды болгаш илеткеди пар-тия комитетинин секретары эш Ке-чи-оол болгаш комсомол комитеди-нин секретары эш Шарый-оол олар таныштырганнар. Доктаал танышкан соонда коммунистер болгаш комсо-молчулар тус-тус саналдарын бер-геннер. Хоочун коммунист эш Су-ндуй-оолду чугаалааны болза: — СЭКП ТК-нын хүлээп алган доктаа-лын сагыш-сеткилинин ханызын-дан хүлээп ал тур мен. Бистиң ше-ривинистин санында 1 миллион 200 муң кижини кызырп турары мага-лыг-дыр. Бо дөрге бистерин ажи-тулгавустун чагай амдырал-чурт-талгазыне Совет чазавыстың болгаш Коммунист партияныстың чагай сагыш салымшыны-дыр. Санал берген коммунистер болгаш комсомолчулар буруу СЭКП ТК-нын доктаалын болгаш Н. С. Хру-щевтин илеткелди чыгыс үн-биле хүлээп алышсаан, колхоз бүдүрүл-гезинге улам күженишкенин ажил-дарын хүлээгеннер.

3. ШАГДЫР.

# БҮГҮ МАЛДЫ МЕНДИ КЫШ АЖЫРАР

## Алдыңган хемчеглерниң соонда байдал.

Чокта СЭКП Каа-Хем райкомунун буюрунга «Совет Тыва» колхозта мал кыштагладышынын кыңчү берге байдалда турар деп көргөш, колхозтун удуруткучларына кыштагладышында улуг четпестерин чайладыр талазы-биле далаганы берген. Колхоз баштаар чери, партия организациянын болгаш тускай өртемниңер алаан шиттирилг хемчеглерни алган соонда байдал мурункудан чүгөөр өткенин.

Колхоз баштаар чери Танды районун Балгазында «Революциянын чабымы» колхозтан 70 тонна суланы, Кызылдың сайгарыга баазынан 35 тонна суланы алгаш, мал чөмчөрү турар. Оон инай сураглыг тракторист Юрий Дамбырага баштаган үш трактористер сизген болгаш сөөртүгөзүнде доктаамал ажылдап турарлар. Одарларын далыйлаары база организастаттынган.

Бир өвөс колхоз баштаар чери партия организациянын болгаш тускай өртемниңер амгы алынганын ышкаш хемчеглерни баш удур ач чоруктан болза, мал өлүг хорзар чоруктан шагда-ла чайлаан турар ийик.

Колхозтун берге байдалда турар кочаннарын көргө, ам-даа четпестер хей. Дөргүн-Асында хойжулар Буулар Содунам биле У. Хелчи олар

азыраары-биле- ачылап ускен 570 ажыг баш 1959 чылдын чайынында төртүтүгөн хураганнары мадап турарлар. Аалда ажыл кылып шыдаар дөрт кизи тургаш-ла анык хойжу Содунам-даа, улуг назылыг эш Хелчи-даа дүне дежурниңлаар чуруму организастаан, өртемниң оштак ашыкка кажанын беизин ажыдып көрбөз болган. Ол кочандан өлүгөөн 40 ажыг баш дөптөлөр ында малчынарнын харысалга чок чоруну түңнели болду. Ол кочанда сизен-даа, сула-даа бар, хойларны сугтарар чери база чанында хиреле-ле ында малчынар хей черге малды шыкын турары дыка харадаачыг.

Оон ирак эвөсте Кара-Өдөк деп черде Ооржак Сыдыч-оол 420 баш хураганнары азырап турар. «Сула болгаш сизенин амгы ышкаш четпери-биле эскебөөн турда, 30 ажыг баш өлгөн. Ам хураганнар-даа, авайлар-даа чүгөөр турарлар» деп малчын чугаалаан. Сыдыч-оол бааза-ла Содунам ышкаш дуржулга чок анык малчын. Ол чорун-биле шиттирилг хемчег алырынга озадал кирген. Бис барганычыста сизенин сүстүзүп турар кыдыр эдере октаган элдер турган. Мал чөмчөрү ичар төчөгөл болбас дээрин сагындырар ужурап болган бис. Оон инай азыралда хураганнар болгаш

авайлар сугдан кызмалп турар хире. Хойжу Сыдыч-оолга суг сөөртүп тускай кижини быжыгалап берген. Ол хиреле-ле суг сөөртүп шаанай өскөөр чорудушкаш, суг сөөрткүзүүш Бурней ол хун шапак дилеп, кожа аалдарын эргий шапкаш-даа чедимче чок болган. Ол кочандан 30 ажыг баш мал өлүп хоранын бааза-ла малчынын дуржулга чогу-нү болгаш ажылга кызмак эвезиниң түңнели болду.

Теректиг Сайыра Намдак Седен-оол 309 хураганны азырап турар. Эң бергедөөн кочаннарын бирээзи ол. Оортан 60 ажыг мал өлгөн. Ук кочанда малдын бергедөөшкенин колдуунда малчынын дуржулга чок, кара-турамында чорундан болган. Хойжу Седен-оол одарларны үзүп планнаанын өзүгаар Кара-Сайыра кыштаар ужурап тургаш, анаа көзү барып ийи-ле хонгаш, бодунун кара-турамы-биле демир көжүп келгеш, даг эвөс шат черге хураганнарын күжүн баксыраткан. Оон инай хойжу Седен-оол буюрачөл зоотехникти болгаш мал эмчиини «малым эки тур» деп каш улаа мегелөөн. Алак сөөлүнде малчынын мезеги туттурган болгаш шынгы хемчег алдынган, сизен, суланы чөмчөргө ашыгалаан база ук малчыныг назылап кырыза-даа, кажар аргалыг ийи эшти дузалаштырган сөөлүнде малдын өлүр чорун соксап турар.

«Совет Тыва» колхозта малдын берге байдалга таваржып турар, кочаннары колдуунда анык малдыг, анык малчынарда боп турар. Ол бааза мал ажылында кижилерни шилпи алырга кичөөгөйлүг эвөс чоруктун түңнели болду. Ук колхозта инек мал мыдыг көчүгү бергедөөшкенинде эвөс-даа болза, 400 баш инектерни тургузу азырап турары амыр эвөс херек. Чамдык малчынар, харым-даа чамдык тускай өртемниңер алдынган шиттирилг хемчегини сөөлүнде шоолуг эвөс өртемниңиңерни көргөш, оокур-галдыг хөинерге алыр чыгыш турарлар. Бо чылдын кыштагладышыны ук колхозтун удуруткучуларын малчынаарын шилпи алырынга кичөөгөйлүг болурунга өрөдип турар. Дуржулгалыг малчынын Ч. Дамбаа, М. Мижит-оол болгаш өскөлериндаа кочаннарын мадап хур чыл ажып турда, Седен-оол, Сыдыч-оол, Содунам, Баа-Хө оларнын малы өлүп турары анык малчынар-биле ажылдап четпези болду.

Моон соңгар малды чагыс-даа баштыгышыкына бугу аргалары колхозта бар. Амгы үеде чер болганга контролау улам күштедирип, колхоз баштаар чери, партия организастык, тускай өртемниңер колхозтарга малды эзи каггаш, район, колхоз төптерине барып, 2—3 хонук улаштыр аргаллап, харысалга чок чорукту кылып турар таварылгалар база бар.

С. ТАМБА.

«Шынның» корреспондентин.

### Мал чөмчөри төнүп турар

Өвүр районун «Коммунизмче орук» колхозу ажил-агыг артедил эртен чылмы Хандагайты арымынга, Мерге баарынга, Бора-Шайга, Улаатайга болгаш өске-даа черлерге 50 ажыг сарат сизенин белеткөөн, өй-шанада кажалалп тагаравазын Хандагайты арымынга белеткөөн сизенин 10 саратты Бора-Шайга турган сизенин 4 саратты, ол ышкаш Кара-Сугга сараттаан сизенин дөгөзенин кадат чок мал үрегден чигген. Оон инай белеткөөн мал чөмчөрүн тус-тус бригадаларга болгаш малчынарна оонап хуаваайн, кайы-хамаан чок чырыгдан каапкан.

Амгы үеде колхоз мал чөмчөри-

нин талазы-биле берге байдалга таваржып турар. Мал чөмчө колдуунда төнүп турар. Херек кырында 10 хире бичи сарат сизен арткаан. Мал чөмчөри эвөжөп, хар угадып турары-биле чамдык малчынарнын малы арып баксырап турар. Чижээ, А. Биче-оол болгаш өске-даа малчынаарын 150 ажыг арган анайларын колхоз төвүнде эскебөөн, азырап ажаары-биле тус-тус колхозчуларга 5 — 10 кыдыр уаев берген.

Мал чөмчө түнүп, малды деңгизден баксырап, берге байдалга таварышкаш, колхоз Дус-Дагдан дус сөөртүп алгаш, өң-биле Чөөн-Хемчик районун колхозтарынан сула ойнап, улуг шүүдеа удурун турар.

М. КЫЗЫЛ-ООЛ.

# Көдээ ажил-агыг машина тудуунун заводтарынга



Москва. Чуртун көдээ ажил-агыг машина тудуунун буюрулуларынга Серго Орджоникидзе аттыг станок тудуунун заводу бо чылдын тос автоматтыг шугунары болгаш 30 аргатат станоктары бээр.

Харьковтун «Калмыр болгаш маска» заводунга баар ийи бөдик буюрулулу автоматтыг шугунары чымда четпедип өтпөс. Оларнын бирээзи «ИТТ» маркалыг шугун аалы аргатат станоктардан тургустунган болгаш ол тракторларга болгаш комбайнарга-даа ажылдап болур моторларны чыгеше дугуйжугаштарыны халымын ажылдап кылар.

Чуркута: эпителер В. М. Альтман П. П. Стрельцов болгаш Т. Г. Зиновьев оларнын автоматтыг шугумга кылган үлекчи дугуйжугаштарыны халымын шынарын хынап турары.

## Квартал планын ажыр күүсеткен

СЭКП ТК-нын декабрь Пленумунун доктаалын амыдыралга боттандырап дээр демисешпешаан, Чаа-Хөл районун колхозтары бо чылдын бирги кварталында курнеге сүт садар талазы-биле көрдүнгөн планын хуусаазыныг бетинде—бир ай 20 хонук бурунгаар 195 хуу күүсеткен.

Ленин аттыг колхоз бирги кварталда 3,5 тонна сүт садар планын 10 тонна кыдыр ажыр күүсеткен. «Найрал» колхоз 7,5 тоннаын садар тургаш, 15 тоннаын саткан. Колхозтар ам ийги кварталдын планынга кириштир сүтү садым турарлар.

Мурнуңда чылдарда район төвүнде интернаттын, урутлаз яслиниң болгаш садынын, эмнелгенин сүт-биле хандырылгаш үзүктелешинниң турган болза, ам доктаамал хандырылгып турар аларган. Илайык район төвүнде чылдык «Найрал» колхоз хунун-не 250—300 кг сүтү эжеп турар.

Районунун аң, сүт белеткөөр конторазы бо чылдын мал ажылынын продуктуларын чогуур өвүнде хулаев алыры дээр белеткөө азылын чорудуп турар. Инда чак конторазын тудуун ажылапта кийргеш, саржак кылар чериниң тудуун доозуп турар. Чайгы үеде өлү, сүт продуктлар урелбенин дээр ишти сериниң турар склдути тудуп турар болгаш анаа соодулгага херек 50 тонна дошту белеткен алган. Мал хулаев алыр баазада кажалаарын чазтып турар. Колхозтар бирги кварталда өлү сөдөрүниң планын март 15-ке күүседир дээр 150 хаванын тускай семиртилде тургускан.

М. НАВАА-САРЫГ.

## Кара-Чыраада малчын

Малчынын турлаандан элөөн ыракта далыйлар изи үген чиге оруктарда таралыр чажыккан чодуры дег, кара-кара хойлар өтпап чорлар.

Чаа кладовкалыг, шифер крышайлык бажынын чанынга көк фуфайкалыг кизи ортуу арте берген эрес капшагайымаар эрге ужуражы бердиве. Ол бааза «Кызыл партизан» совхозтун сурагалыг хойжуу, коммунист Сырат Севеэн болду.

Шевегиң дериттинген бажынын дөрүнде стол ырында улуг радиоприемник диннадыр чугаалаан тур. Орус печкада одан тыт ышкаш дзыгандыр дагжаан.

Алг шай каднында малчынын ажыл-ижин танылып, чылыг бөседаны соодуштувус.

— Бо-аза берге кыш. Илайык шээр малга халаалы болгаш-дур, хар-чам кылын, серемчиледиг, баш удур мык белеткөөн малчынар-ла шыдаккан ажар боп. Бистиг мында ам дөзөринде мал хур, деңгелээр, өлгөн-читкен чүве сураа билдирбейн тур. Мээң бодунуң кадалдымда мал бааза-ла менди. Ажаадыл-дежээдени бичин-ле кошкарды болза мал холдан оскундурганы ол. Менде каракуль уксаалыг 605 баш төрүүр хой бар. Оларнын деңгиздези эки. Ийемдик черлериниң оду эки, кылын харлыг одарларын ийи трактор доктаамал далыйлап турар. Арып, баксыраан база ара салган мал чок—деп, малчын далаш чок чугаалап орган. Эш Сыраттың малга ажылдап келген дуржулгасы эвөс эвөс. Ол, бо харысалгалыг хулаев-егизине ам 9 чыл ажыр ажылдап келген.

СЭКП ТК-нын декабрь Пленумунун төңгүтүп шиттирлерни малчынаарын мурунга чууга соораганы салганын, ол дугайын солун, сеткүүлөн номчуп, радио дамчыштыр, хурап-суглаандан дыңнап, танышканын малчын боду болгаш оң өңүн ишти чугаалап турарлар.

Ам малчынын чоунуң башкы хураганнаан эгелөөн. Баштай хураганнаан 110 хойдан 113 хураганна менди алган. Көк меде сизен, сула, дус чөмчөри малчын кыштаанда куралп магадылаан. Бүгү төрүүр хонгоа эки кажанын малчын дерип, кылаганы демделгээри өөрүндүг. Кажая делгем, чырык, чылыг. Хураганнаар четкен болгаш хураганнапкан хойларын турар черин келткелер-биле үзүктөл тускайлаан. А чаш мал кажанын аалок эки дөзөрин кым магадавас боор! Артында-ла плиталыг печканы мында тургускан. Чаш хураганнаарын көк меде сизен болгаш өске-даа чымчак чөм чиринге таарыштырган чавыс серини кылаган. От салыр плиталыг печканы өрт аймылындан, чаш хураганнарга оозал-ондак болбас, камгалалдыг кыдыр кылаган. Иштинде хонг өдөкти төккөн. Арып-шевер, чырык, инда сизениң чыт думчукка тулуп көөр. Дыдырап кара-кара хураганнар четектиг көк меде иң дыдырады дайлап, чоргаар, хоя каап депкилешип турарын көргөн кизи чаптап, магадаар.

Бир үзүк кажанда төрүүр четкен хойларын аныглааш, тургузу азыралда кириген.

— Бо чылдын чеже хураган камгалап алыр бодат турар силер!—деп хойжудан айтырдымыс.

—«Хулаевгени күштүг» деп үлөгөр өсө бар чүве болгай. Бо чылдын 100 хойдан 120 хураганны менди алыр соруга салган бис. Хойлар ам чаа-ла хураганнап өгелеп турар, массалык хураганнашкын март ай-

# Профэвилел организацияларынын ролун бедик көдүрер

(Курне албан черлериниң профэвилелиниң область конференциязындан)

Областың курне албан черлериниң ажылдакчыларынын профэвилел организастык СЭКП-нин XXI съездиниң база СЭКП ТК-нын оон соонда болгулаан пленумнарын шиттирлерин амыдыралга боттандырышса, бодунун хамаарылазында организастык болгаш буюруту черлеринге социалист чарышты организастаар, күш-ажылды буюрукчулун бедик база иштин кудуларын ажылаар талазы-биле чамдык ажылдарын чоруткан. Профэвилел обкомунуң боттандырышкан чарыш-биле болгаш харылаанын область эргелели-биле калы социалист чарышты организастаашаан, оон түңнелин квартал санында үлүрүп келген. Областа хергекчилер кооперациянын, харылаанын, кинопрокаттын, хандырылга болгаш сарылга эргелелин бүгү ажылдакчылары социалист чарышка киржип турар.

Сөөлү ийи чыл ишинде Барыш-Хемчик райпозу, «УТКА» 25 жылы совхозтун ажылчын кооперациясы, Шигаан-Арык хоорайнын столоваясы, Танды районунун белеткөөр конторазы, облатресоюзтун транспорт конторазы, харылаанын Тожу, Чаа-Хөл, Өвүр, Сарыг-Сеп район конторазы социалист чарыштын тилекчилери болуп улаа-дараа илереп турганар. Чарыштын бирги черин элөөн коллективке шилчилер Кызыл тукту болгаш ашка шаңналын, ийги черин элөөнине вымелде база ашка шаңналын берип турар. Социалист чарыш хой-хой мурунакчы кижилерин илередип турар. Хергекчилер кооперациянын болгаш харылаанын шугумунда профессия талазы-биле дээр атты чедип ап турарларын саны өскөн, Коммунист күш-ажыл бригаданын чамы дээр, оон шалпычызы дээр чарыш улам калбарган.

Ол бүгү болгаш өске-даа чедимчи чериниң курне албан черлериниң ажылдакчыларынын профэвилелиниң февраль 24-те болган VII область конференцияны демделгез. Ол ышкаш профэвилелиниң кууду организастык кууду-массалык база иштин организастык ажылынын чамдык чедимчи черини демделгезин.

Областың курне албан черлериниң ажылдакчыларынын профэвилел обкомунун сөөлү ийи чылда чоруткан ажылынын дугайында оон даргазы эш Козлованың өттүгү илеткелиниң талазы-биле ол конференцияга 14 кизи санал берген. Профэвилел обкомунун организастык ажылында улуг четпестерниң конференция илереткен.

Социалист чарыштын удурутугазында өзү барымаалаар, эргейлээр чоруту, алдынга хулаевчилерин күчсөлдөп элөөн демиселди организастык, масс-политикти ажылдар-биле болгаш организастык-техник хемчегер-биле быжыгалайын турары дээр профэвилелди бо обкомун делегаттар шынгы шугумчулуг. Чарыштын түңнелде мурунакчыларын дугайында сэм-мезгелдер чыры-биле кызыгарылаттын турар, а хожулап турар буюрулуларын болгаш организастык чылдаганын анализтээр, четпестерин уузуу-турар талазы-биле оларга дузалаар, мурунакчыларын дуржулгаларын илеретир ажылдарын дыка четпес чоруткан. Эвилелдиң райкомнары болгаш месткомнары социалист чарыштын чоруп турарынын дугайын боттарынын хурадаларына чугаалашпайн турарлар.

Албан черлеринге кээп турар кижилерин хулаев алыр, ажылы чөмчөри хомудаларын болгаш билдиришинин чоругу үезинде база чөптүг харылап өңөр талазы-биле ажылда улап четпестер бар. Илайык Чөөн-Хемчик, Сут-Хөл райполлары болгаш Кызыл горлозунун удуруткучуларын талазынга ажылы чөмчөри хомудаларын херекке албас чүлөдөр турган.

Ажылчын, албан-хаакчыларын ажыл телевиринын организастаар, күш-ажылды чурумун быжыгалаар, күш-ажыл камгалалын экинжидер талазы-биле хемчеглер чамдык организастык чарыш чоруп келген. Областың калдык камгалал килдини (эш Любимов) Уш-Бедир курортунда фельдшер эш Алесксеевнин ажыл телевири январь 1-ден бээр мынчага чедер төлөвез. Ажылчын, албан-хаакчыларын профэвилел организастык чарыш баш бурунгаар чөмчөзөрөли чокка ажылдан үндүрө-

риң хоругдаан турда-ла, а ошу сагынайн турар удуруткучулар ам-даа бар болуп турар. Бо дугайында Тес-Хем районунун культура килдинин эргелекчи Очурун, Сут-Хөлдө кол эчки турган Сизых оларны илеткелчи шынгы шугумчулуг.

Культура-массалыг болгаш кижидилгелиг ажыл коммунист тургузушкунун практиктик сорудаларында хоорук чоруп турар дугайын, ажылчын, албан-хаакчыларын дыка хойу анаа киришейн турарын делегаттар чугаалап турган. Чер-черде уран-чүлдүн бот-тыныгыр болгаш дери доктаамал эвөс ажылдап турар. Ажылчын, албан-хаакчыларын политиктиг, инти-билег, техниктиг өрөдилгелерини профэвилел обкомунуң чер-черде организастык кичөөгөй салбайн турарын конференция калача-даа таарышпас деп санаан. Соолу үеде курне албан черлериниң профэвилел организастык кууду-массалык болгаш спорт азылы дыка кошкаркан. Обкомунун президиум ол дугайында айтырымын ийи чыл дургузулда бодунун хулаевына чугаалажырып, Бизин сонуругаваан, Колхозтарга шеф дузалаанын көргүзери дыка үзүктелешкени-биле чоруп турар.

Областың бо профэвилел организастык организастык-массалыг ажылдында четпестерин уузууларыне конференция кол кичээгенин салган. Ажылдап турар ажылчын, албан-хаакчыларын ам-даа дыка хой кизи профэвилел кижигүнү эвөс болуп турар. Илайык Эркин, Тожу, Өвүр райкомнары, Кызыл горнода, облатресоюзтун тудуг конторазында, сандык баазында болгаш өске-даа чамдык организастык профэвилелдинге кижигүнөр кирип алыры ала-чагаараалышкынын чоруп келген.

Эвилелдиң кижигүн дадывырын хавыраанын планын 13 районнар организастык чарышты 7-зи күүсеткен. Кижигүн дадывырын хавыраары Өвүр, Чаа-Хөл, Сут-Хөл, Бай-Тайга, Каа-Хем, Тес-Хем районнарын профэвилел организастык чарыш багай чоруттуган.

Хой-хой организастык чарыштын, албан-хаакчыларын нити хурадалары коммунист кижигүнүнүн шыколазы болуп шыдаваан. Хурадаларга кижигүнүнүн эвөс кезин кирип, шугумчулук болгаш бот-шугумчулук калбарбайн турар.

Профэвилел обкомунун президиум бодунун хурадаларына райкомнар, месткомнар ажылдын дугайын дыка эвөс чугаалажып, шиттирлерин күчсөлдөп контролдайын турган. Райкомнарын, месткомнарын ревизия комиссияларынын ажылы чыгыс-даа катал чугаалажып көрбөз. Обкомун бодунун ревкомиссиязы дыка четпес ажылдаан. Бичангаш обкомун аппаратында чарыш ала-хоренин туразында чарыгдар чоруктун фактылары берган.

Профэвилел обкомунуң активке даанын ажиллаваан. Райкомнар болгаш месткомнар даргаларын семинарлар чыыдыларын келген. Чер-черге барып дуза көргүзери бааза-ла кичөөгөй. Илайык профэвилел обкомунун даргазы эш Козлова боду ийи чыл дургузулда Тожу, Тожу, Танды районнарга барып көрбөз.

Обкомунуң организастык ажылынын четпестериниң дугайын өске-даа чыгылда дымталыга бажынынын тудуу барык үш чыл үзүктөлгөн болгаш ам-даа доозулбаан. Президиумун ажал планы күүсетимей турган болгаш анаа чугаалажыр дээр дүң чууга алытылар үр-дугу соңгарылаттын келген.

Илерэн четпестерин уузууларыне улаанган шиттирлерниң конференция уурадыр.

Курне албан черлериниң ажылдакчыларынын профэвилелиниң обкомунун, оон ревизия комиссиязын чак састык конференция соңган. Областың профэвилелдер аразынын конференцияны баар делегаттар база соңгуттуган.

Курне албан черлериниң ажылдакчыларынын профэвилелиниң буюру-эвилел XIII конференцияга баар делегаттар шитер В. Ф. Магсанов, С. Д. Доруймаа олар соңгуттуган.

Конференциядан соңгуттуган обкомунуң бирги организастык пленуму болган. Курне албан черлериниң ажылдакчыларынын профэвилел обкомунун даргазы эш В. Ф. Магсанову пленум соңгаш.

да болур, ичкан ажыл дээрге изигде апээр. Ала харлап турар суг үеде тускай тергелги айттыг хой соонда бир кизи хайгаарап чөбөс болза дүвүнчиг-ле болду ийи. Тергелги чымчактап, чылыгап алыр. Каракуль уксаанын хойларынын дугу меринсо хойларга четпес дөзреле шин чүв-дир. Эрткен чылдын бир хойдан 2 кг ажыг дук алган мен. Бо чылдын бир хойдан 2 кг 700 грамм чедир дук кырып алыр деп хулаевгел алган кизи мен. Иччангаш чыл төңүзүнде кымын түңнели эки болур эвөс дээр «Межегей» совхозтун дээр хойжуу Куулар Сурунчалты социалист чарышка кийгырган мен. Бо дугайында район төвүнде болган малчынаарын чөвүлө хурадынга сөзүвүс, санал-оноалымыс берип кийгырышкан бис. Ам хамык ужур кызымак ажылдарындан хамааржыр. Шыдаар, бодунуң бүгү-ле аргаларын херегаеп тургаш, хулаевгени күчсөлдөп болгаш ажыр күчсөлдөр бодат турар бис—деп, эш Сырат чуугаамы доосту.

Ийи хойжуңуң ажылы чыл төңүзүнде үре-түңнелиң-да болур ужурулду, хойжу Куулар Сурунчалты бааза-ла белең эвөс хулаевгени ап турар. Ол төрүүр 100 баш хойдан

115 хураганны, 1 хойдан 3 кг чедир дук кырып алыр хулаевгени алган. Эш Сыраттың амгы байдалы, кышка чык белеткөөн оон хулаевгени күчсөлдөп хандырап арганы берип турар. Хойжуңуң дузалыкчылары Байлаа-оол, Чечен-оол оларнын кызымак, үгү-чылдын чок ажылын бааза демделгээр херек. Илайык амгы үеде эелчегил кадаттан агыда, кажан хойнуң массалыг оодаашканын түлүктөп турда кочандын ажаады, хайгаараалыга улуг кичөөгөйни салды, демниң ажылдап турарлар. Олар аразында дүнеки эелчегил дежурнабашкынын кымыл эгелөөн. Олар керосин, фонарь чырыкчылары-биле хандырыткан.

Танды районун база бир сураглы хойжуңуң коммунист Сырат Севеэн бодунга быжыгалаан хон хур кыштагладдып, малдын чак төдүн бурун камгалап алыр, Төзөн чуртуг мурунуга берген сөзүңе эш бодур дээр ийи дапкыр күжүңнениң биле ажылдап турган, СЭКП ТК-нын декабрь Пленумунун төңгүтүп шиттирлерин амыдыралга боттандырап херекке бодунуң төлөгити күш-ажылды салышкынын кириер дөзөриңге бузуруп болур.

Д. ЕНДАН.



Узбек ССР. Самарканд областың колхозтары болгаш совхозтары чазым чаппы кымыл-тастын, арбайынча болгаш өске-даа культуларына массалыг тарылгалыч хиринке. Чуркута: «Галла-Арал» деп тараалаң совхозтун шөлдөринде кымыл-тас тарылгалы. Фото А. Кузьменкоуно. СЭТА-нын фотохроникасы.



